

საერთაშორისო ტურიზმის თანამედროვე მდგომარეობა და განვითარების პერსპექტივები საქართველოში

საერთაშორისო ტურიზმი დღეისათვის საგარეო ეკონომიკური მოღვაწეობის ერთ-ერთ ყველაზე დინამიურად განვითარებული დარგია. განუჩევლად იზრდება მისი გავლენა, როგორც მსოფლიო ეკონომიკაზე მთლიანად, ასევე, ცალკეული ქვეყნებისა და რეგიონების ეკონომიკაზე.

ეროვნულ ეკონომიკაში ტურიზმი მსხვილ დამოუკიდებელ დარგად იქცევა, რომლის მოღვაწეობაც მიმართულია მოსახლეობის სპეციფიკური მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისაკენ.

ნიმანდობლივია ისიც, რომ ტურიზმი მსოფლიო ინტეგრაციული პროცესების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია.

საქართველოს, ფლობს რა უნიკალურ ბუნებრივ რესურსებს და თვითმყოფად უძველეს კულტურას, ტურიზმის განვითარებისათვის უზარმაზარი გამოუყენებელი პოტენციალი გააჩნია.

სტატისტიკური და ემპირიული მონაცემების ანალიზიც მოწმობს, რომ დღითიდღე იზრდება ინტერესი ქართული ტურისტული პროდუქტისადმი.

ქვეყანა სულ უფრო და უფრო მიმზიდველი ხდება ბიზნესმენების, სპორტსმენების, ექსტრემალური დასვენების მსურველთათვის, იმათთვისაც, ვინც დაინტერესებულია დიდი აბრეშუმის გზის ქვეყნების გაცნობითაც.

რადგანაც საქართველოს ტერიტორიის დიდი ნაწილი მთიანია, ამიტომ სწორედ ისინი გვევლინებიან ყველაზე მიმზიდველ რესურსებად უცხოელ ტურისტებისათვის.

ბუნებრივი ღირსშესანიშნაო-

ბის გარდა, საქართველო მდიდარია ისტორიული კულტურული ძეგლებით, რომელთაც მსოფლიო მნიშვნელობა გააჩნიათ, ტრანზიტული ტურების ორგანიზაცია სწორედ ამ რეალობითაა დაინტერესებული.

მსოფლიო ტურისტული ინდუსტრია მზარდი გლობალიზაციის პირობებში წარმოადგენს პრიორიტეტულ ინტერესს და დიდ პერსპექტივას საქართველოსათვის. ბუნებრივი უნიკალური პოტენციალისა და კულტურული მემკვიდრეობის გამოყენებით საქართველო აუცილებლად ჰარმონიულად უნდა ინტეგრირებდეს მსოფლიო ეკონომიკის ტურისტულ სივრცეში, რაც ხელს შეუწყობს ქვეყანაში ტურისტული ინდუსტრიის ინტენსიურ განვითარებას. ამასთან, იგი უზრუნველყოფს მოსახლეობის დასაქმებასა და შემოსავლების მყარმატებას, რაც თავის მხრივ, ტურისტულთან მონათესავე დარგების განვითარების სტიმულირებაც იქნება. თანმიმდევრული გახსნილი პოლიტიკის რეალიზაციისა და განხორციელებული საბაზრო რეფორმების წყალობით, დღევანდელ პირობებში, უკვე შეიქმნა ისეთი ტურისტული მომსახურების ინფრასტრუქტურა, რომელშიც, თუმცა, კერძო სექტორი ჭარბობს, ქვეყანაში დღეისთვის არსებული

ინფრასტრუქტურა, ჯერ-ჯერობით ვერ პასუხობს აქტიურად განვითარებადი ტურიზმის მოთხოვნებს.

2008 წლის მდგომარეობით, საქართველოში უცხოელ ვიზიტორთა რაოდენობა 1290,1 ათას კაცს შეადგენდა, ანუ 3,0%-ით მეტი, ვიდრე 2007 წელს. (შემოსავალის მხრივ პირველ ადგილზეა თურქეთი – 27,2%, მეორეზე სომხეთი – 26,7% და ა.შ.).

ტურისტთა ძირითადი ნაკადების ჩამოსვლა კერძო ფირმების ხელშეწყობით ხდება. ეს კერძო ტურისტული ინდუსტრიის სექტორი საქართველოში 1990-იან წლებში ჩამოყალიბდა, როცა შეიქმნა რეალური პირობები კერძო მენარმეობის არსებობისათვის.

ტურისტული გადაადგილებები ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ელემენტია ტურისტულ ინდუსტრიაში. საქართველოს ამ მხრივ ხელსაყრელი გეოგრაფიული მდებარეობა გააჩნია, რაც ხელს უწყობს ძირითადი ამოცანის რეალიზაციას – გახდეს ქვეყანა ხელმისაწვდომი უცხოელი ტურისტებისათვის. ამისათვის აუცილებელია მთელი რიგი ღონისძიებების გატარება. უპირველესად, აუცილებელია შეიქმნას პირობები საავიაციო გადაზიდვების ბაზარზე კონკურენტუნარიანი ავიაკომპანიების ფუნ-

ქციონირებისათვის, ამაღლდეს ფრენის საამიმედოება და მგზავრთა მიმართულებების ხარისხი.

ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ კეთილმოეწყო მომსახურების მაღალი დონისათვის აუცილებელი ავტოტრასები, გაუმჯობესდა გზის საფარი, ამაღლდა უსაფრთხოების ხარისხი, აღიჭურვა ტრასები მაჩვენებლებითა და ინფორმაციული ტაბლოებით (უცხო ენაზე). თანამედროვე სტანდარტების უზრუნველსაყოფად დიდი მნიშვნელობა ენიჭება პირველადი აუცილებლობის საგზაო სერვისის ობიექტების მშენებლობას: გზისპირა სასტუმროები, ფასიანი სადგომები, გართობისა და დასვენების ობიექტები.

ტურიზმის დაჩქარებული განვითარებისათვის სახელმწიფოთა თვის თავზე უნდა აიღოს ფუნქცია იმისა, რომ კოორდინება გაუწიოს ეკონომიკის ტურისტული დარგის განვითარებას. აუცილებელია სახელმწიფო მმართველობის სისტემის რეფორმა, რომელიც გამიზნული იქნება ბიუროკრატიული ნორმების შემცირებისკენ. აგრეთვე უნდა შეიქმნას მექანიზმი, რომელიც მიმართული იქნება ამ სფეროში მექრთამეობისა და კორუფციის წინააღმდეგ.

საქართველოს უძველესი დროიდან ამიერკავკასიის ხალხთა ცივილიზაციაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს. ხელსაყრელი გეოგრაფიული მდებარეობა აქვს დასავლეთსა და აღმოსავლეთს-ევროპასა და აზიას შორის. თვითმყოფადი უნიკალური გავლენის ქვეყანაა და ამასთანავე დასავლეთის და აღმოსავლეთის კულტურათა შეთვისებაც მკვეთრადაა გამოკვეთილი მოსახლეობის ყოფა-ცხოვრებასა და ადათნებებში.

დღეისათვის საქართველო სულ უფრო მიმზიდველი ხდება ექსტრემალური დასვენების მოყვარულთათვის, განსაკუთრებით ბიზნესმენებისა და სპორტსმენებისთვის. აგრეთვე, ისტორიული სიძნელეებით დაინტერესებული ადამიანებისათვის.

ერთი სიტყვით, თავისი უნიკალური გარემოსა და მსოფლიო

დონის ისტორიულ-კულტურული ღირსშესანიშნაობების წყალობით საქართველოს საერთაშორისო ტურიზმის განვითარების დიდი პოტენციალი გააჩნია.

ნიშანდობლივია ისიც, რომ საქართველო ტურისტული თვალსაზრისით მრავალპროფილიანი ქვეყანაა. უზნების მიხედვით ტურისტული ობიექტები შეიძლება დასპეციალდნენ სპორტულ, სამონადირეო, სამთო-სათხილამურო, ალპინისტურ და სხვა სახეობებში. შეიძლება ჩართულ იქნას ექსკურსიები ისტორიული ღირსშესანიშნაობების დასათვალიერებლად. ეთნოგრაფიული ხასიათის ღონისძიებები და სხვ.

მართალია, დღეისათვის არსებული ინფრასტრუქტურა არ პასუხობს აქტიურად განვითარებადი ტურიზმის მაჩვენებლებს, მაგრამ შეიძლება იგი გამოდგეს ბაზისად თანამედროვე ინფრასტრუქტურის ფორმირებისათვის, რომელიც მსოფლიო სტანდარტებს უპასუხებს და ეკოლოგიურ მოთხოვნილებებსაც დააკმაყოფილებს.

უკანასკნელ წლებში, ქვეყანაში სტაბილურობის გაძლიერების კვალდაკვალ ტურისტული ნაკადების პროგრესული მატება სულ უფრო ძლიერდება. თუ ეს ტენდენცია შენარჩუნდა, მაშინ უახლოეს წლებში საქართველოში ტურიზმი არნახულ დონეს მიაღწევს. ამის წინამძღვრები უკვე არსებობს.

რამდენადაც საქართველოს დიდ ტერიტორიას იკავებს მთიანი მხარე, სწორედ ისინი წარმოადგენენ მიმზიდველ რესურსებს ტურისტებისათვის და მსოფლიო ტურისტულ ბაზარზე დიდი მოთხოვნილებით ხასიათდება. უმაღლესი მწვერვალები, მყინვარები, კლდეები და საოცარი ხეობები ფასდაუდებელი შთაბეჭდილებების წყაროა და ალპინიზმის, სამთო-სათხილამურო ტურიზმის, მღვიმეთმცოდნეობის განვითარებას განაპირობებს.

მსოფლიო ბაზრის განვითარების გათვალისწინებით, საქართველოს ტურისტულ სივრცეში შეიძლება შემდეგი სახეების გამოყოფა:

1. საკურორტო - რეკრეაციო-

ნალური ტურიზმი, ანუ დასვენება პანსიონებში, სანატორიუმებსა და დასასვენებელ სახლებში, ძირითადად ზღვისპირეთსა და ბორჯომი - ახალციხის რეგიონსა და კავკასიის მთიანეთში.

2. ტურიზმი დიდი აბრეშუმის გზის შესატყვისად, რომელიც მოიცავს მარშრუტების სხვადასხვა ვარიაციებს ისტორიულ-კულტურული და ეთნოგრაფიული მიმართულებით, რომელთაც ძირითადად სატრანზიტო გავლის სტატუსი აქვს საქართველოს ტერიტორიაზე.

3. სამთო-სათავადასავლო ტურიზმი. ალპინიზმი, ტრეკინგი, ნადირობა, ტურები, რომლებიც დაკავშირებულია ფლორის, ფაუნის, გეოგრაფიის, გეოლოგიის, არქეოლოგიის შესასწავლად.

ჩვენის აზრით, ტურიზმის ეს სახეები ყველაზე პერსპექტიული და მიმზიდველია უცხოელი ტურისტებისათვის. ამასთან, აქვს მაღალი ეკონომიური უკუგება დროის შედარებით მცირე მონაკვეთში.

ამგვარად, ტურიზმის განვითარების მთავარი მიზანია ეკოლოგიური და სოციალურად ორიენტირებული, მაღალრენტაბელური და კონკურენტუნარიანი ტურისტული ინდუსტრიის ფორმირება, რომელსაც შეუძლია დააკმაყოფილოს ტურისტების ფართომასშტაბიანი მოთხოვნები. ეკონომიკის აღნიშნული დარგის სათანადოდ განვითარება კი იძლევა ახალ სამუშაო ადგილებს, როგორც ძირითადად, ასევე ტურიზმის მონათესავე ეკონომიკის დარგებისათვის.

ა. ცინცაძე,

საქართველოს სახელმწიფო აგრარული უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი, აკადემიური დოქტორი

ბ. ნატროშვილი,

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი

გ. ნატროშვილი,

ვეტერინარული მედიცინის აკადემიური დოქტორი